

Павлович, като изучаваните предмети са: българска граматика, история, аритметика, география, логика, риторика, катехизис, богословие, църковно-славянски и гръцки езици; впоследствие той подготвя и учебници по тия предмети. /8/

Сред учениците на Христки Павлович са момчета от различни краища на българските земи, видни бъдещи български просветни и духовни дейци: Драган Цанков, Николай Катранов, Вълчо Хранов, Ив. С. Калянджиев, Манол Стателов, Златан Груев Кинов от Пирдоп - по-късно първият сливенски митрополит Серафим, П. Р. Славейков от Търново, Христодул Костович Сичан-Николов, Теодор Хрулев от Лясковец (по късно учител в "Св. Николското" училище на Христки Павлович, бъдещия даскал Дечо от Елена, ръкоположен в свещенически сан с името Андрей Робовски и др. /9/

В някои спомени се твърди, че Златан Груев е бил съученик в Свищов и с Драган Цанков, но очевидно тук има неточност. От по-нови изследвания става ясно, че Др. Цанков учи в Свищов до 1844 г., /Зл. Груев пристига там през 1846 г. – б.м./ По това време Цанков е вече в Елена, където го привлича училището на Иван Момчилов. Последният е един от първите българи, руски възпитаници, основал свое училище и издигнал на ново равнище просветното дело в родния си град, където въвежда нови, непознати дотогава у нас учебни предмети. /10/

Безспорно, за своите възпитаници Хр. Павлович е учителят с огромен авторитет, от когото те получават не само знания, но и уроци по гражданско поведение. В неговите часове по българска история например, за пръв път тези млади хора се докосват до призивите на Хилендарския монах Паисий и четат завещаното в „Историята...“ му – „какових славних прародителей сте внуци..., защо състояние човеческое в том свете не е постоянно, но всегда променению подлежи!“ /11/

Времето, прекарано от Златан Груев в Свищов е около година – от 14 октомври 1846 г. до септември 1847 г., като последната година е съученик с Т. Хрулев, който вече е назначен за „поддаскал“ в училището на Павлович. /12/ Не само образованието, но и атмосферата в града оказват своето въздействие върху светогледа на бъдещия свещеник и учител. След по-ранните сблъсъци - от 1843 г. срещу търновския митрополит Неофит Византиос, тук борбата по църковния въпрос става все по-остра.

Споменаването на Теодор Хрулев /1821, Лясковец – 30.I.1865/ не е случайно – той се проявява като учител, книжовник и един от активистите на